Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 19. decembra 2012 *

„Ochranná známka Spoločenstva — Nariadenie (ES) č. 207/2009 — Článok 15 ods. 1 — Pojem ‚riadne používanie ochrannej známky' — Územný rozsah používania — Používanie ochrannej známky na území jedného členského štátu — Dostatočnosť"

Vo veci C-149/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Gerechtshof te 's-Gravenhage (Holandsko) z 1. februára 2011 a doručený Súdnemu dvoru 28. marca 2011, ktorý súvisí s konaním:

Leno Merken BV

proti

Hagelkruis Beheer BV,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda desiatej komory A. Rosas, vykonávajúci funkciu predsedu druhej komory, sudcovia U. Lõhmus (spravodajca), A. Ó Caoimh, A. Arabadžiev a C. G. Fernlund,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. apríla 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Leno Merken BV, v zastúpení: D. M. Wille, advocaat,

— Hagelkruis Beheer BV, v zastúpení: J. Spoor, advocaat,

— holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a C. Schillemans, splnomocnené zástupkyne,

— belgická vláda, v zastúpení: J.-C. Halleux, splnomocnený zástupca,

— dánska vláda, v zastúpení: C. H. Vang, splnomocnený zástupca,

— nemecká vláda, v zastúpení: K. Petersen, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: holandčina.

— francúzska vláda, v zastúpení: J. Gstalter, splnomocnený zástupca,

— maďarská vláda, v zastúpení: M. Ficsor, K. Szíjjártó a K. Molnár, splnomocnení zástupcovia,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Ossowski, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: T. van Rijn, F. W. Bulst a F. Wilman, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 5. júla 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 15 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Leno Merken BV (ďalej len „Leno“) a Hagelkruis Beheer BV (ďalej len „Hagelkruis“), ktorého predmetom je námietka podaná spoločnosťou Leno, majiteľkou ochrannej známky Spoločenstva ONEL, proti zápisu ochrannej známky Beneluxu OMEL spoločnosťou Hagelkruis.

Právny rámec

Nariadenie č. 207/2009

3 V zmysle odôvodnení 2 až 4, 6 a 10 nariadenia č. 207/2009:

„(2) Je žiaduce podporovať v celom Spoločenstve harmonický rozvoj hospodárskych aktivít a plynulé a vyvážené rozširovanie ustanovením vnútorného trhu, ktorý bude riadne fungovať a poskytovať podmienky, ktoré sú podobné podmienkam dosiahnutým na národnom trhu. V snahe vytvoriť trh takéhoto typu a pretvárať ho čoraz viac a viac na spoločný trh sa musia nielenže odstrániť bariéry voľného pohybu tovarov a služieb a zaviesť opatrenia, ktoré zabezpečia, že nedôjde k deformácii hospodárskej súťaže, ale navyše sa musia vytvoriť právne podmienky, ktoré umožnia podnikom prispôsobiť svoje aktivity rozsahu Spoločenstva, či už pri výrobe alebo distribúcii tovarov, alebo pri poskytovaní služieb. Na tieto účely musia ochranné známky, ktoré umožňujú rozlišovanie výrobkov a služieb podnikov identickým spôsobom v rámci celého Spoločenstva, bez ohľadu na hranice, figurovať medzi právnymi nástrojmi, ktoré budú mať podniky k dispozícii.

(3) Na účely sledovania uvedených cieľov Spoločenstva sa javí nevyhnutným prijatie spoločného režimu Spoločenstva pre ochranné známky, na základe ktorého môžu podniky prostredníctvom jedného procesného systému nadobudnúť ochranné známky Spoločenstva, ktorým sa bude poskytovať jednotná ochrana a ktorý bude účinný na celom území Spoločenstva. Zásada jednotného charakteru ochrannej známky Spoločenstva určená takýmto spôsobom by sa mala uplatňovať, pokiaľ nie je v tomto nariadení stanovené inak.

(4) Prekážka teritoriality práv delegovaných na majiteľov ochranných známok právnymi predpismi členských štátov nemôže byť odstránená aproximáciou právnych predpisov. S cieľom rozvinúť neobmedzenú hospodársku aktivitu v celom priestore vnútorného trhu v prospech podnikov je nutné, aby existovali také ochranné známky, ktoré sa budú riadiť jednotným právom Spoločenstva priamo uplatniteľným vo všetkých členských štátoch.

…

(6) Právo Spoločenstva, ktoré sa týka ochranných známok, nenahrádza právne predpisy členských štátov o ochranných známkach. V skutočnosti sa nejaví oprávnené vyžadovať od podnikov, aby požiadali o zápis svojich ochranných známok ako ochranných známok Spoločenstva. Národné ochranné známky sú naďalej potrebné pre tie podniky, ktoré si neželajú ochranu svojich ochranných známok na úrovni Spoločenstva.

…

(10) Neexistuje žiadne opodstatnenie chrániť ochranné známky Spoločenstva alebo voči nim chrániť akúkoľvek ochrannú známku, ktorá bola zapísaná už skôr, s výnimkou prípadov, keď sa ochranné známky skutočne používajú.“

4 Článok 1 ods. 2 tohto nariadenia stanovuje:

„Ochranná známka Spoločenstva má jednotný charakter. Má rovnaké účinky v celom Spoločenstve: môže byť zapísaná, prevedená, možno sa jej vzdať, zrušiť ju alebo vyhlásiť za neplatnú a jej používanie môže byť zakázané len na území celého Spoločenstva. Táto zásada platí, pokiaľ v tomto nariadení nie je uvedené inak.“

5 Podľa článku 15 uvedeného nariadenia s názvom „Používanie ochranných známok Spoločenstva“:

„1. Ak počas obdobia piatich rokov po zápise majiteľ nepoužíval riadne ochrannú známku Spoločenstva v Spoločenstve v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré bola zapísaná, alebo ak takéto používanie bolo pozastavené nepretržite päť rokov, ochranná známka Spoločenstva je predmetom sankcií uvedených v tomto nariadení, pokiaľ neexistujú oprávnené dôvody jej nepoužívania.

Za používanie v zmysle odseku 1 sa považuje taktiež:

a) používanie ochrannej známky Spoločenstva v podobe, ktorá sa líši od podoby, v akej bola zapísaná, v prvkoch, ktoré nemenia rozlišovaciu spôsobilosť ochrannej známky;

b) umiestnenie ochrannej známky Spoločenstva na tovary alebo ich obaly v Spoločenstve výhradne na účely vývozu.

2. Používanie ochrannej známky Spoločenstva so súhlasom majiteľa sa považuje za používanie majiteľom.“

6 Článok 42 toho istého nariadenia s názvom „Preskúmanie námietok“ v odsekoch 2 a 3 uvádza:

„2. Ak to prihlasovateľ navrhne, majiteľ skoršej ochrannej známky Spoločenstva, ktorý podal námietku, musí predložiť dôkaz o tom, že v období piatich rokov pred dňom zverejnenia prihlášky ochrannej známky Spoločenstva sa skoršia ochranná známka Spoločenstva v Spoločenstve používala v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré je zapísaná a ktoré uvádza ako dôvod svojej námietky, alebo o tom, že existujú náležité dôvody nepoužívania, za predpokladu, že skoršia ochranná známka Spoločenstva bola k tomuto dňu už zapísaná najmenej päť rokov. Pokiaľ nie je v tomto zmysle predložený dôkaz, námietka sa zamietne. …

3. Odsek 2 sa vzťahuje na skoršie národné ochranné známky uvedené v článku 8 ods. 2 písm. a), pričom používanie v Spoločenstve sa nahrádza používaním v tom členskom štáte, v ktorom je skoršia ochranná známka chránená.“

7 Článok 51 nariadenia č. 207/2009 s názvom „Dôvody na zrušenie“ v odseku 1 písm. a) stanovuje:

„Práva majiteľa ochrannej známky Spoločenstva sa vyhlásia za zrušené na základe návrhu podaného Úradu [pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT)] alebo na základe vzájomného návrhu v konaní o porušení:

a) ak sa nepretržite počas piatich rokov ochranná známka riadne nepoužívala v Spoločenstve v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré bola zapísaná, a pre jej nepoužívanie neexistujú žiadne náležité dôvody…“

8 Podľa článku 112 tohto nariadenia:

„1. Prihlasovateľ alebo majiteľ ochrannej známky Spoločenstva môže požiadať o premenu svojej prihlášky ochrannej známky Spoločenstva alebo ochrannej známky Spoločenstva na prihlášku národnej ochrannej známky:

a) v rozsahu, v akom je prihláška ochrannej známky Spoločenstva zamietnutá, vzatá späť alebo považovaná za vzatú späť;

b) v rozsahu, v akom ochranná známka Spoločenstva stratí platnosť.

2. Premena sa neuskutoční:

a) ak sa práva majiteľa ochrannej známky Spoločenstva zrušia na základe nepoužívania, pokiaľ v členskom štáte, pre ktorý sa žiada premena, nebola ochranná známka Spoločenstva uvedená do užívania, čo by sa považovalo za skutočné [riadne – *neoficiálny preklad*] používanie podľa právnych predpisov daného členského štátu;

…“

Smernica 2008/85/ES

9 Odôvodnenie 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. EÚ L 299, s. 25) znie:

„Právne predpisy v oblasti ochranných známok, ktoré boli uplatniteľné v členských štátoch pred nadobudnutím účinnosti [prvej] smernice [Rady] 89/104/EHS [z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92)], obsahovali rozdiely, ktoré mohli brániť voľnému pohybu tovaru a voľnému pohybu služieb a ktoré mohli deformovať hospodársku súťaž v rámci spoločného trhu. Bolo preto potrebné na zabezpečenie fungovania vnútorného trhu aproximovať právne predpisy členských štátov.“

10 Článok 10 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Ak majiteľ nezačal v priebehu piatich rokov odo dňa ukončenia konania o zápise ochrannú známku v členskom štáte skutočne používať pre tovary alebo služby, pre ktorá bola táto ochranná známka zapísaná, alebo ak bolo toto používanie pozastavené počas neprerušeného obdobia piatich rokov, táto ochranná známka bude podliehať sankciám podľa tejto smernice, s výnimkou prípadu, ak bolo toto nepoužívanie primerane odôvodnené.

…“

Dohovor štátov Beneluxu v oblasti duševného vlastníctva

11 Účelom Dohovoru štátov Beneluxu v oblasti duševného vlastníctva (ochranné známky a vzory) podpísaného 25. februára 2005 v Haagu v zmenenej a doplnenej verzii účinnej od 1. februára 2007 (ďalej len „DBDV“) je okrem iného systematicky a prehľadne zjednotiť jednotné zákony na prebratie prvej smernice 89/104, zrušenej a nahradenej smernicou 2008/95.

12 Podľa článku 2.3 DBDV:

„Pri posúdení poradia prihlášky sa zohľadnia práva existujúce v okamihu podania prihlášky, ktoré sú v čase sporu zachované:

a) zo zhodných ochranných známok, ktoré sú zapísané pre zhodné tovary alebo služby;

b) zo zhodných alebo z podobných ochranných známok, ktoré sú zapísané pre zhodné alebo podobné tovary alebo služby, ak na strane verejnosti existuje pravdepodobnosť zámeny vrátane pravdepodobnosti asociácie so skoršou ochrannou známkou;

…“

13 Článok 2.14 ods. 1 DBDV uvádza:

„V lehote dvoch mesiacov, ktorá začne plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci uverejnenia prihlášky, môže prihlasovateľ alebo majiteľ skoršej ochrannej známky podať na Úrad písomnú námietku proti ochrannej známke, ktorá:

a) je v zmysle ustanovení článku 2.3 písm. a) a b) neskoršia než jeho ochranná známka alebo

…“

14 Podľa článku 2.45 DBDV sa „článok 2.3 a článok 2.28 ods. 3 písm. a) uplatnia v prípade, ak je zápis do registra založený na skoršej prihláške ochrannej známky Spoločenstva“.

15 Článok 2.46 DBDV stanovuje:

„Článok 2.3 a článok 2.28 ods. 3 písm. a) sa uplatnia na ochranné známky Spoločenstva, v prípade ktorých sa v súlade s právnou úpravou ochrannej známky Spoločenstva zákonným spôsobom uplatnila priorita prihlášky pre územie štátov Beneluxu, a to aj vtedy, ak je priorita podania založená na dobrovoľnom vymazaní alebo uplynutí platnosti zápisu v Beneluxe alebo medzinárodného zápisu.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

16 Hagelkruis podala 27. júla 2009 na Úrade Beneluxu pre duševné vlastníctvo (ochranné známky a vzory) (ÚBDV) prihlášku slovnej ochrannej známky OMEL pre služby zaradené do tried 35 (reklama a vzťahy s verejnosťou, obchodná správa, kancelárske práce, obchodný manažment, marketing), 41 (vzdelávanie, kurzy a školenia, organizovanie seminárov a výstav) a 45 (právne služby) v zmysle Niceskej dohody o medzinárodnom triedení výrobkov a služieb pre zápis známok z 15. júna 1957 v revidovanom a doplnenom znení.

17 Leno je majiteľkou slovnej ochrannej známky Spoločenstva ONEL, ktorej prihláška bola podaná 19. marca 2002 a ktorá bola zapísaná 2. októbra 2003 pre služby zaradené do tried 35, 41 a 42 v zmysle uvedenej dohody.

18 Dňa 18. augusta 2009 Leno podala námietku proti podaniu prihlášky ochrannej známky OMEL spoločnosti Hagelkruis, pričom sa opierala o ustanovenia článku 2.14 ods. 1 v spojení s článkom 2.3 písm. a) alebo b) DBDV. Hagelkruis v reakcii na túto námietku požiadala o poskytnutie dôkazov o používaní ochrannej známky Spoločenstva.

19 ÚBDV rozhodnutím z 15. januára 2010 túto námietku zamietol z dôvodu, že Leno nepreukázala riadne používanie svojej ochrannej známky ONEL v období piatich rokov, ktoré predchádzali uverejneniu napadnutej prihlášky. Leno podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Gerechtshof te 's-Gravenhage.

20 Podľa vnútroštátneho súdu sa účastníci konania zhodujú na skutočnosti, že tieto dve ochranné známky sú si podobné a boli zapísané pre zhodné alebo podobné služby, ako aj na skutočnosti, že pri používaní značky OMEL existuje na strane verejnosti pravdepodobnosť zámeny v zmysle článku 2.3 písm. b) DBDV. Účastníci konania sa však rozchádzajú v názore na výklad pojmu „riadne používanie" v zmysle článku 15 nariadenia č. 207/2009 a najmä v názore na územný rozsah požadovaný pri takomto požívaní.

21 Z vysvetlení vnútroštátneho súdu vyplýva, že napriek tomu, že Leno preukázala riadne používanie skoršej ochrannej známky ONEL počas príslušného obdobia v Holandsku, nepredložila dôkazy o používaní tejto ochrannej známky v ostatných členských štátoch Spoločenstva.

22 Vnútroštátny súd pripomína, že z judikatúry Súdneho dvora (pozri rozsudky z 11. marca 2003, Ansul, C-40/01, Zb. s. I-2439, bod 43, a z 11. mája 2006, Sunrider/ÚHVT, C-416/04 P, Zb. s. I-4237, body 66, 70 až 73 a 76, ako aj uznesenie z 27. januára 2004, La Mer Technology, C-259/02, Zb. s. I-1159, bod 27) vyplýva, že „riadne používanie" je samostatný pojem práva Únie a územný rozsah používania ochrannej známky je len jedným z faktorov, ktoré treba zohľadniť pri posúdení, či bola skoršia ochranná známka vo vzťahu k tovarom alebo službám, pre ktoré bola zapísaná, predmetom „riadneho používania", a že používanie tejto ochrannej známky výlučne v jednom členskom štáte nemusí nevyhnutne viesť k záveru, že nejde o „riadne používanie" v Spoločenstve.

23 Vnútroštátny súd sa však zamýšľa nad dôležitosťou spoločného vyhlásenia č. 10 k článku 15 nariadenia Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146), uvedeného v zápisnici zo zasadnutia Rady Európskej únie pri prijatí nariadenia č. 40/94 (Ú. v. ÚHVT, 1996, s. 613, ďalej len „spoločné vyhlásenie"), podľa ktorého „Rada a Komisia zastávajú názor, že riadne používanie v jednom členskom štáte v zmysle článku 15 prestavuje riadne používanie v Spoločenstve" [*neoficiálny preklad*].

24 Za týchto okolností Gerechtshof te 's-Gravenhage rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 15 ods. 1 [nariadenia č. 207/2009] vykladať v tom zmysle, že na existenciu riadneho používania ochrannej známky Spoločenstva postačuje, aby sa ochranná známka používala v jednom členskom štáte, pokiaľ sa toto používanie – v prípade, že by išlo o národnú ochrannú známku – považuje za riadne používanie v predmetnom členskom štáte (pozri spoločné vyhlásenie č. 10 k článku 15 [nariadenia č. 40/94] a usmernenia upravujúce námietkové konanie na ÚHVT)?

2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku nemožno používanie ochrannej známky Spoločenstva v jednom členskom štáte za žiadnych okolností považovať za ‚riadne používanie' v Spoločenstve v zmysle článku 15 ods. 1 [nariadenia č. 207/2009]?

3. Ak používanie ochrannej známky Spoločenstva v jednom členskom štáte nemožno za žiadnych okolností považovať za riadne používanie v Spoločenstve, aké požiadavky – okrem iných kritérií – sa musia v prípade posudzovania, či ide o riadne používanie v Spoločenstve, uplatňovať na veľkosť územia, na ktorom sa ochranná známka Spoločenstva používa?

4. Alebo sa má – na rozdiel od uvedeného – článok 15 [nariadenia č. 207/2009] vykladať tak, že pri posudzovaní riadneho používania v Spoločenstve netreba vôbec brať do úvahy hranice územia jednotlivých členských štátov [a treba vychádzať napríklad z podielov na trhu (trh s výrobkami alebo geografický trh)]?“

O prejudiciálnych otázkach

25 Svojimi otázkami, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 vykladať v tom zmysle, že riadne používanie ochrannej známky Spoločenstva v jednom členskom štáte postačuje na splnenie požiadavky „riadneho používania ochrannej známky v Spoločenstve“ v zmysle tohto ustanovenia, alebo či pri posúdení tejto požiadavky netreba brať do úvahy hranice územia členských štátov.

26 Na úvod je potrebné pripomenúť, že pre ochranu ochranných známok v rámci Európskej únie je typická koexistencia viacerých systémov ochrany. Na jednej strane smernica 2008/95 má podľa svojho odôvodnenia 2 za cieľ aproximovať vnútroštátne právne predpisy v oblasti ochranných známok s cieľom odstrániť existujúce rozdiely, ktoré môžu brániť voľnému pohybu tovaru a slobodnému poskytovaniu služieb a ktoré môžu narúšať hospodársku súťaž v rámci spoločného trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. marca 2012, GENESIS, C-190/10, body 30 a 31).

27 Na druhej strane cieľom nariadenia č. 207/2009, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 3, je vytvoriť režim Spoločenstva pre ochranné známky, ktorým sa bude poskytovať jednotná ochrana a ktoré vyvolávajú účinky na celom území Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. apríla 2011, DHL Express France, C-235/09, Zb. s. I-2801, bod 41, a GENESIS, už citovaný, bod 35).

28 Súdny dvor v rámci posúdenia riadneho používania národných ochranných známok v už citovaných rozsudkoch Ansul a Sunrider/ÚHVT, ako aj v už citovanom uznesení La Mer Technology podal výklad pojmu „riadne používanie“, pričom zastával názor, že ide o samostatný pojem práva Únie, ktorý je potrebné vykladať jednotne.

29 Z tejto judikatúry vyplýva, že ochranná známka je predmetom „riadneho používania“, ak sa používa v súlade s jej základnou funkciou zaručiť označenie pôvodu tovarov alebo služieb, pre ktoré je zapísaná, aby pre tieto tovary a služby vytvárala alebo zachovávala odbyt, s výnimkou symbolického používania, ktorého účelom je len zachovanie práv z ochrannej známky. Posúdenie riadnej povahy používania ochrannej známky musí spočívať na súhrne skutočností a okolností týkajúcich sa určenia jej skutočného obchodného používania v obchodnom styku, najmä na tom, či jej používanie v príslušnom ekonomickom odvetví možno považovať za dostačujúce na udržanie alebo vytvorenie podielu na trhu pre tovary alebo služby chránené ochrannou známkou, na povahe týchto tovarov a služieb, vlastnostiach trhu, rozsahu a frekvencii používania ochrannej známky (rozsudky Ansul, už citovaný, bod 43, a Sunrider/ÚHVT, už citovaný, bod 70, ako aj uznesenie La Mer Technology, už citované, bod 27).

30 Súdny dvor tiež uviedol, že územný rozsah používania je len jeden z faktorov, ktoré sa majú zohľadniť pri určovaní, či je toto používanie riadne (pozri rozsudok Sunrider/ÚHVT, už citovaný, bod 76).

31 Tento výklad sa analogicky uplatňuje na ochranné známky Spoločenstva v rozsahu, v akom smernica 2008/95 a nariadenie č. 207/2009 sledujú ten istý cieľ, keď požadujú, aby ochranná známka bola predmetom riadneho používania.

32 Tak z odôvodnenia 9 uvedenej smernice, ako aj z odôvodnenia 10 uvedeného nariadenia totiž vyplýva, že úmyslom normotvorcu Únie bolo podriadiť zachovanie práv spojených s ochrannou známkou Spoločenstva, ako aj s národnou ochrannou známkou podmienke ich riadneho používania. Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 30 a 32 návrhov, nepoužívaná ochranná známka Spoločenstva

môže brániť hospodárskej súťaži, keďže obmedzuje škálu označení, ktoré si tretie osoby môžu zapísať ako ochranné známky, a keďže zbavuje konkurentov možnosti používať túto alebo podobnú ochrannú známku pri uvádzaní tovarov alebo služieb, ktoré sú zhodné alebo podobné s tými, na ktoré sa predmetná ochranná známka vzťahuje, na vnútorný trh. Z toho vyplýva, že nepoužívanie ochrannej známky Spoločenstva môže tiež obmedzovať voľný pohyb tovaru a slobodné poskytovanie služieb.

33 Pri analogickom uplatnení judikatúry uvedenej v bode 29 tohto rozsudku na ochranné známky Spoločenstva je však potrebné zohľadniť rozdiel medzi územným rozsahom ochrany, ktorá je poskytnutá národným ochranným známkam, a územným rozsahom ochrany poskytnutej ochranným známkam Spoločenstva, pričom tento rozdiel vyplýva zo znenia ustanovení týkajúcich sa požiadavky riadneho používania, ktoré sú uplatniteľné na tieto dva druhy ochranných známok.

34 Jednak článok 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 stanovuje, že „ak počas obdobia piatich rokov po zápise majiteľ nepoužíval riadne ochrannú známku Spoločenstva v Spoločenstve v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré bola zapísaná, alebo ak takéto používanie bolo pozastavené nepretržite päť rokov, ochranná známka Spoločenstva je predmetom sankcií uvedených v tomto nariadení, pokiaľ neexistujú oprávnené dôvody jej nepoužívania“. Ďalej článok 10 smernice 2008/95 upravuje v podstate rovnaké pravidlo v prípade národných ochranných známok, pričom však uvádza, že tieto ochranné známky musia byť riadne používané „v členskom štáte“.

35 Tento rozdiel medzi dvoma systémami ochranných známok, pokiaľ ide o územný rozsah „riadneho používania“, zdôrazňuje aj článok 42 ods. 3 nariadenia č. 207/2009. Ten stanovuje, že pravidlo uvedené v odseku 2 toho istého článku, konkrétne že prihlasovateľ ochrannej známky Spoločenstva môže v prípade námietky požadovať dôkaz o riadnom používaní skoršej ochrannej známky Spoločenstva v Spoločenstve, sa vzťahuje aj na skoršie národné ochranné známky, „pričom používanie v Spoločenstve sa nahrádza používaním v tom členskom štáte, v ktorom je skoršia ochranná známka chránená“.

36 Ako však vyplýva z judikatúry uvedenej v bode 30 tohto rozsudku, je potrebné poukázať na skutočnosť, že územný rozsah používania nepredstavuje osobitné kritérium riadneho používania, ale je len jedným z jeho prvkov, ktorý sa musí zahrnúť do celkovej analýzy a ktorý treba skúmať zároveň s ostatnými prvkami používania. V tejto súvislosti je účelom výrazu „v Spoločenstve“ zdôrazniť príslušný referenčný geografický trh pre analýzu existencie riadneho používania ochrannej známky Spoločenstva.

37 Pri hľadaní odpovede na položené otázky je teda potrebné skúmať, čo spadá pod formuláciu „riadne používanie v Spoločenstve“ v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009.

38 Znenie tohto ustanovenia neobsahuje žiadny odkaz na územie členských štátov. Naopak jasne z neho vyplýva, že ochranná známka Spoločenstva sa má používať v Spoločenstve, čo inak povedané znamená, že používanie tejto ochrannej známky v tretích štátoch nemožno zohľadniť.

39 Keďže v článku 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 sa iné spresnenia nenachádzajú, je potrebné zohľadniť kontext tohto ustanovenia, ako aj systém prijatý predmetným nariadením a ciele, ktoré sleduje.

40 Pokiaľ ide o ciele nariadenia č. 207/2009, zo znenia odôvodnení 2, 4 a 6 vyplýva, že účelom tohto nariadenia je odstrániť prekážku teritoriality práv priznaných právnymi predpismi členských štátov majiteľom ochranných známok, čo podnikom umožňuje prispôsobiť svoje aktivity rozsahu Spoločenstva a vykonávať ich bez prekážok. Ochranná známka Spoločenstva tak svojmu majiteľovi umožňuje identifikovať svoje tovary alebo služby jednotným spôsobom v celom Spoločenstve bez ohľadu na hranice. Naopak podniky, ktoré nemajú záujem o ochranu svojich ochranných známok na úrovni Spoločenstva, si môžu vybrať používanie národných ochranných známok bez toho, aby boli povinné prihlásiť svoje ochranné známky ako ochranné známky Spoločenstva.

41 Na uskutočnenie týchto cieľov normotvorca Únie v článku 1 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 v spojení s jeho odôvodnením 3 stanovil, že ochranná známka Spoločenstva má jednotný charakter, ktorý sa prejavuje tým, že sa jej poskytuje jednotná ochrana a že má rovnaké účinky v celom Spoločenstve. Môže byť zapísaná alebo prevedená, možno sa jej vzdať, zrušiť ju alebo vyhlásiť za neplatnú a jej používanie môže byť zakázané len na území celého Spoločenstva.

42 Účelom systému ochranných známok Spoločenstva, ako vyplýva z odôvodnenia 2 tohto nariadenia, je teda poskytovať na vnútornom trhu podmienky podobné podmienkam, ktoré existujú na národnom trhu. V tomto kontexte by názor, že v rámci systému ochranných známok Spoločenstva je potrebné osobitne zohľadňovať územia členských štátov, bránil dosiahnutiu cieľov uvedených v bode 40 tohto rozsudku a poškodzoval by jednotný charakter ochrannej známky Spoločenstva.

43 Je pravda, že zo systematického preskúmania nariadenia č. 207/2009 vyplýva, že v znení niektorých svojich ustanovení odkazuje na územie jedného alebo viacerých členských štátov. Treba však uviesť, že tieto odkazy sa uvádzajú predovšetkým v kontexte národných ochranných známok, v ustanoveniach o právomoci a konaní o žalobách týkajúcich sa ochranných známok Spoločenstva, ako aj v pravidlách o medzinárodnom zápise, pričom výraz „v Spoločenstve“ sa obyčajne používa v spojení s právami priznanými ochrannou známkou Spoločenstva.

44 Z vyššie uvedeného vyplýva, že pri posúdení „riadneho používania v Spoločenstve“ v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 nie je potrebné zohľadniť hranice územia členských štátov.

45 Tento výklad nespochybňuje ani spoločné vyhlásenie, ktoré bolo spomenuté v bode 23 tohto rozsudku a podľa ktorého „riadne používanie v jednom členskom štáte v zmysle článku 15 prestavuje riadne používanie v Spoločenstve“ [*neoficiálny preklad*], ani usmernenia ÚHVT týkajúce sa námietkového konania, ktoré obsahujú v podstate rovnaké pravidlo.

46 Po prvé, pokiaľ ide o spoločné vyhlásenie, z ustálenej judikatúry vyplýva, že pokiaľ vyhlásenie zapísané do zápisnice Rady nie je vôbec spomenuté v texte ustanovenia sekundárneho práva, nemožno ho použiť na výklad uvedeného ustanovenia (pozri rozsudky z 26. februára 1991, Antonissen, C-292/89, Zb. s. I-745, bod 18; zo 6. mája 2003, Libertel, C-104/01, Zb. s. I-3793, bod 25; z 10. januára 2006, Skov a Bilka, C-402/03, Zb. s. I-199, bod 42, ako aj z 19. apríla 2007, Farrell, C-356/05, Zb. s. I-3067, bod 31).

47 Rada a Komisia napokon výslovne uznali toto obmedzenie v úvodných ustanoveniach uvedeného vyhlásenia, podľa ktorých „vyhlásenia Rady a Komisie, ktorých znenie je uvedené nižšie, nie sú súčasťou znenia právneho predpisu, a preto neprejudikujú jeho výklad Súdnym dvorom [*neoficiálny preklad*]“.

48 Po druhé, pokiaľ ide o usmernenia ÚHVT, je potrebné uviesť, že pre výklad ustanovení práva Únie nepredstavujú právne záväzné akty.

49 Uspieť nemôže ani tvrdenie uvedené niektorými dotknutými účastníkmi, ktorí predložili pripomienky v rámci tohto konania, podľa ktorého sa územný rozsah používania ochrannej známky Spoločenstva v žiadnom prípade nemôže obmedzovať na územie jedného členského štátu. Toto tvrdenie je založené na článku 112 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 207/2009, podľa ktorého je možné zrušiť práva majiteľa ochrannej známky Spoločenstva na základe nepoužívania a prihlášku ochrannej známky Spoločenstva premeniť na prihlášku národnej ochrannej známky, pokiaľ „v členskom štáte, pre ktorý sa žiada premena, nebola ochranná známka Spoločenstva uvedená do užívania, čo by sa považovalo za skutočné [riadne – *neoficiálny preklad*] používanie podľa právnych predpisov daného členského štátu“.

50 Hoci je odôvodnené očakávať, že ochranná známka Spoločenstva sa musí z dôvodu, že sa jej poskytuje širšia územná ochrana v porovnaní s národnou ochrannou známkou, používať na rozsiahlejšom území, než je územie jedného členského štátu, na to, aby bolo možné označiť toto používanie za „riadne

používanie“, nie je vylúčené, že za určitých okolností sa trh s výrobkami alebo so službami, pre ktoré bola uvedená ochranná známka Spoločenstva zapísaná, v skutočnosti obmedzuje len na územie jedného členského štátu. V takom prípade môže používanie ochrannej známky Spoločenstva na tomto území zodpovedať zároveň podmienke riadneho používania ochrannej známky Spoločenstva, ako aj podmienke riadneho používania národnej ochrannej známky.

51 Ako zdôraznila generálna advokátka v bode 63 návrhov, len v prípade, ak pri zohľadnení všetkých skutkových okolností prípadu vnútroštátny súd zistil, že používanie v členskom štáte nepostačovalo na to, aby išlo o riadne používanie v Spoločenstve, možno ochrannú známku Spoločenstva stále premeniť na prihlášku národnej ochrannej známky pri uplatnení výnimky stanovenej v článku 112 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 207/2009.

52 Niektorí dotknutí účastníci, ktorí predložili pripomienky Súdnemu dvoru, tiež tvrdia, že ak by sa aj v rámci vnútorného trhu nebrali do úvahy hranice členských štátov, podmienka riadneho používania ochrannej známky Spoločenstva vyžaduje, aby sa používala na podstatnej časti územia Spoločenstva, čo môže zodpovedať územiu jedného členského štátu. Takéto kritérium analogicky vyplýva z rozsudkov zo 14. septembra 1999, General Motors (C-375/97, Zb. s. I-5421, bod 28), z 22. novembra 2007, Nieto Nuño (C-328/06, Zb. s. I-10093, bod 17), a zo 6. októbra 2009, PAGO International (C-301/07, Zb. s. I-9429, bod 27).

53 Ani toto tvrdenie nemožno prijať. Po prvé uvedená judikatúra sa týka výkladu ustanovení o širšej ochranne poskytnutej ochranným známkam s dobrým menom alebo všeobecne známych v Spoločenstve alebo v členskom štáte, v ktorom boli zapísané. Cieľ týchto ustanovení sa teda odlišuje od požiadavky riadneho používania, ktorej následkom môže byť zamietnutie námietky alebo dokonca výmaz ochrannej známky najmä podľa článku 51 nariadenia č. 207/2009.

54 Po druhé, hoci je oprávnené očakávať, že ochranná známka Spoločenstva sa bude používať na rozsiahlejšom území než národné ochranné známky, na označenie takéhoto používania ako riadneho nie je nevyhnutné, aby bolo toto používanie územne rozsiahle, keďže takéto označenie závisí aj od vlastností daného tovaru alebo služby na príslušnom trhu (pozri analogicky, pokiaľ ide o kvantitatívny rozsah používania, rozsudok Ansul, už citovaný, bod 39).

55 Z toho vyplýva, že posúdenie riadneho používania ochrannej známky závisí od viacerých skutočností a okolností, ktoré môžu preukázať, že obchodné využívanie danej ochrannej známky umožňuje vytvoriť alebo udržať podiel na trhu pre tovary alebo služby, pre ktoré bola zapísaná, pričom zároveň nie je možné *a priori* abstraktne stanoviť, aký územný rozsah by mal byť použitý na určenie, či je používanie uvedenej ochrannej známky riadne. Pravidlo *de minimis*, ktoré by vnútroštátnemu súdu neumožnilo posúdiť všetky okolnosti prejednávaného sporu, teda nemôže byť stanovené (pozri analogicky uznesenie La Mer Technology, už citované, body 25 a 27, ako aj rozsudok Sunrider/ÚHVT, už citovaný, body 72 a 77).

56 Pokiaľ ide o používanie spornej ochrannej známky Spoločenstva vo veci samej, Súdny dvor nedisponuje nevyhnutnými informáciami o skutkovom stave, ktoré by mu umožňovali poskytnúť vnútroštátnemu súdu konkrétnejšie usmernenia týkajúce sa skutočnosti, či bola uvedená ochranná známka riadne používaná. Z vyššie uvedeného vyplýva, že prináleží vnútroštátnemu súdu posúdiť, či sa predmetná ochranná známka používala v súlade so svojou základnou funkciou a či vytvárala alebo udržiavala podiel na trhu pre chránené tovary alebo služby. Toto posúdenie musí vychádzať zo všetkých relevantných skutočností a okolností vo veci samej, ako najmä z vlastností predmetného trhu, povahy tovarov alebo služieb chránených ochrannou známkou, územného a kvantitatívneho rozsahu používania, ako aj z frekvencie a pravidelnosti používania.

57 Na položené otázky je preto potrebné odpovedať, že článok 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 sa má vykladať v tom zmysle, že pri posúdení „riadneho používania ochrannej známky v Spoločenstve“ v zmysle tohto ustanovenia netreba brať do úvahy hranice územia členských štátov.

58 Ochranná známka Spoločenstva je predmetom „riadneho používania“ v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 vtedy, ak sa používa v súlade so svojou základnou funkciou a s cieľom zachovať alebo vytvárať podiel na trhu v Spoločenstve pre tovary alebo služby označené uvedenou ochrannou známkou. Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či boli uvedené podmienky vo veci samej splnené, pričom musí zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti, ako najmä vlastnosti predmetného trhu, povahu tovarov alebo služieb chránených ochrannou známkou, územný a kvantitatívny rozsah používania, ako aj frekvenciu a pravidelnosť používania.

O trovách

59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 15 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva sa má vykladať v tom zmysle, že pri posúdení „riadneho používania ochrannej známky v Spoločenstve“ v zmysle tohto ustanovenia netreba brať do úvahy hranice územia členských štátov.

Ochranná známka Spoločenstva je predmetom „riadneho používania“ v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 2007/2009 vtedy, ak sa používa v súlade so svojou základnou funkciou a s cieľom zachovať alebo vytvárať podiel na trhu v Európskom spoločenstve pre tovary alebo služby označené uvedenou ochrannou známkou. Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či boli uvedené podmienky vo veci samej splnené, pričom musí zohľadniť všetky relevantné skutočnosti a okolnosti, ako najmä vlastnosti predmetného trhu, povahu tovarov alebo služieb chránených ochrannou známkou, územný a kvantitatívny rozsah používania, ako aj frekvenciu a pravidelnosť používania.

Podpisy